Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000857898

Datum
28 oktober 2024

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
2

Aan Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Van DGDOO

nota

Kamerbrieven voorgang banenafspraak 2023

Aanleiding

Jaarlijks wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van de realisatie op de banenafspraak bij de overheid. Voor de sector Rijk en de publieke sectoren zijn aparte brieven opgesteld. De brief over de publieke sectoren bevat ook de voortgang van de onderwijssectoren en wordt daarom gelijktijdig voor akkoord voorgelegd aan de minister van OCW.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de bijgevoegde Kamerbrieven voor verzending naar de Tweede Kamer.
- Kennis nemen van de politieke aandacht voor de banenafspraak.

Kern

- *Sector Rijk*: in de brief wordt de voortgang van 2023 toegelicht, waarbij te zien is dat er meer banen zijn gerealiseerd ten opzichte van voorgaande jaren. Het realisatiepercentage van het Rijk is gestegen van 75% in 2022 naar 80% eind 2023. We werken bij het Rijk toe naar een inclusieve organisatie waar we duurzaam werk in een veilig werkklimaat kunnen bieden voor de doelgroep banenafspraak. Daarbij loopt het Rijk tegen knelpunten aan, die in de brief worden benoemd. Om de voortgang een impuls te geven, is in het najaar van 2023 een nieuw rijksbreed plan van aanpak afgesproken met focuspunten voor de komende jaren. Dit wordt momenteel uitgevoerd. Eén van de focuspunten is het bevorderen van de kwaliteit en duurzaamheid van de banen.
- *Publieke sectoren*: de brief bevat een overzicht van de realisatie van alle overheids- en onderwijssectoren. Dit jaar zijn voor het eerst gegevens van alle sectoren beschikbaar, in voorgaande jaren was er geen inzicht in de realisatie bij sommige onderwijssectoren. Er wordt door de sectoren met name gewerkt aan bewustwording en activiteiten om de werkgevers zo veel mogelijk op weg te helpen. Er is veel verschil te zien tussen sectoren: de gemeenten doen het bijzonder goed, maar in het onderwijs wordt de opgave vaak als niet realistisch ervaren. De gesprekken met de sectoren zijn gericht op het volledig benutten van het potentieel en te kijken naar wat er nog mogelijk is. Ook wordt gekeken welke ondersteuning zij hierbij nodig hebben.

Toelichting

Sector Rijk

Naast de cijfermatige voortgang wordt de aanpak van het Rijk beschreven. Reguliere plaatsingen zijn het uitgangspunt, maar er is veel maatwerk nodig om de meeste banen mogelijk te maken. Verder heeft Binnenwerk een mooi resultaat geboekt met het bereiken van de duizendste baan met behulp van groepsplaatsingen.

Eerder is als extra maatregel aan de Kamer toegezegd dat er een Netwerkorganisatie Social Return zou worden opgezet. Dit is inmiddels opgestart. Er is echter blijvende aandacht nodig voor voldoende capaciteit, zeker in de opstartfase. De Netwerkorganisatie was in 2023 een samenwerking tussen vijf departementen. Vanwege prioritering van inzetbare capaciteit is het voor deze departementen lastig om aangesloten te blijven. Dit wordt kort gesignaleerd in de brief en we gaan in samenwerking met de projectleider van de Netwerkorganisatie in gesprek om te bekijken welke stimulans nodig is voor de voortgang.

Ten slotte wordt aangegeven dat het rijksbrede plan van aanpak een hernieuwde focus beschrijft om meer te richten op positieve energie, ambassadeurschap, het kijken naar mogelijkheden i.p.v. onmogelijkheden en beter inzichtelijk maken wat er realistisch haalbaar is. Behoud en doorstroom zijn belangrijk voor het bieden van kwalitatieve en duurzame banen.

Publieke sectoren

Naast de cijfermatige voortgang en de aanpak van de sectoren, wordt dit jaar ook meer ingegaan op de doelgroep zelf. Zo heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie na onderzoek geconcludeerd dat een groot deel van de doelgroep geen reële kans maakt op werk bij een reguliere werkgever. Hoewel deze conclusies voor de gehele doelgroep gelden, speelt dit vooral een rol bij de publieke sectoren die meer moeite hebben om geschikte banen te creëren.

De realisatie per sector is wisselend, bij de overheidssectoren wordt veel inspanning geleverd om de werkgevers te stimuleren meer banen te creëren. Daar waar mogelijk wordt al veel samengewerkt tussen de overheid en de marktsector. Veel overheidsorganisaties maken banen mogelijk bij marktwerkgevers door Social Return of Investment (SROI). Op dit moment tellen deze cijfers niet mee bij de resultaten voor de overheid; in de voorgestelde wetswijziging wordt het onderscheid tussen de markt- en overheidssector opgeheven.

De brief benoemt verder per sector de aanpak en aandachtspunten van het jaar 2023. Met name opvallend is de realisatie binnen de onderwijssectoren. Zij hebben met name leerkrachten in dienst die moeten voldoen aan wettelijke vereisten. Er zijn weinig staffuncties, maar juist die functies zijn passend te maken voor de doelgroep.

Op dit moment worden gesprekken gevoerd tussen OCW, BZK, SZW, Stichting Zelfstandige publieke werkgevers (ZPW) en de PO raad om een impuls uit te werken voor de sector primair onderwijs. Het is de bedoeling dat hiermee een voorbeeld gecreëerd wordt voor de andere sectoren die ook een dergelijke impuls nodig hebben.

Politieke aandacht banenafspraak
Op 6 november vond het commissiedebat Functioneren Rijksdienst plaats, de banenafspraak stond op de agenda met de resultaten van 2022, hier zijn echter geen vragen over gesteld. Op 7 november stond het commissiedebat Participatiewet gepland waar de Staatssecretaris Participatie en Integratie (SZW) bij aanwezig is, maar deze wordt verzet naar een later moment. Hier worden mogelijk vragen gesteld over de realisatie van de overheid. Verder staat in de week van 20 januari plenaire behandeling van het wetsvoorstel voor vereenvoudiging van de banenafspraak gepland met de Staatssecretaris PI. Er vindt afstemming plaats tussen BZK en SZW ter voorbereiding op deze debatten.

Eén van de belangrijkste punten in het nieuwe wetsvoorstel is het opheffen van het onderscheid tussen de markt- en overheidssector. Wij geloven dat het niet belangrijk is waar iemand werkt, maar dat iemand werkt. Met het opheffen van het onderscheid is er minder druk om de doelstelling intern te realiseren en kunnen vruchtbare samenwerkingsverbanden worden aangegaan tussen de overheid en de markt. Het Rijk en veel van de publieke sectoren investeren al veel in social return/inkoop in aanloop naar de opheffing van het onderscheid.

Op 3 december staat ten slotte een debat gepland over het VN-verdrag Handicap naar aanleiding van het kritische oordeel van het VN-comité op de Nederlandse Staat afgelopen zomer. VWS is beleidsmatig verantwoordelijk voor het verdrag en bereidt het debat voor. Het VN-verdrag omvat een zeer brede doelgroep waar de banenafspraak ook onderdeel van uitmaakt.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Voortgang banenafspraak Rijk 2023	
2	Kamerbrief Voortgang banenafspraak publieke sectoren 2023	